

BEGRAVEN

of CREMEREN ?

Vrije Evangelische Gemeente Heerde

Pastorale Handreiking 7

STOF

Een mens bestaat voor meer dan 90% uit water.
En er blijft enkel 'stof' van ons over.
Dat stemt overeen met de woorden van
Genesis 3, 19:

*Stof ben je,
tot stof keer je terug.*

Juist deze bijbeltekst gebruikten voorstanders
van crematie naar de tegenstanders, die cremieren
als 'onbijbels' zagen en dus veroordeelden.

MAG HET.... OF MAG HET NIET?

Het komt nog wel voor, dat dienaren in de kerk,
weigeren om in een dienst
voorafgaande aan een crematie voor te gaan.
Of men beperkt de bijdrage tot een samenkomst
in de kerk of de aula,
waarna men geen verantwoordelijkheid neemt
voor wat er in het crematorium gebeurt.
Familie ervaart deze oplossing nogal eens
als een indirecte afwijzing
en zoekt dan naar een andere oplossing.
Er komen meer en meer mensen van buiten de kerken,
die hun pastorale diensten aanbieden in deze gevallen.
Per kerk (per gelovige) verschilt de visie
op begraven en/of cremieren.

MOTIEVEN

Uiteraard spelen hierbij verschillende motieven een grote rol.

Ik noem er enkele:

- omdat de Heer werd begraven, wil ik ook begraven worden.

maar het graf van de Heer was niet in de aarde, maar in de rotsen.

- omdat er bij de wederkomst van Jezus graven open zullen gaan, zal er dus een graf moeten zijn.

maar hoe zit het dan met de mensen, die omkwamen in het vuur of in het water? En hoe kijken we aan tegen een lichaam waarvan niet alles het graf in ging (amputatie)?

- omdat er bij de komst van de eerste crematoria van hun diensten vooral gebruik werd gemaakt door mensen die zeiden daarmee te protesteren tegen 'een lichamelijke opstanding', heeft deze vorm van afscheid nemen in christelijke kring lange tijd een slechte naam bezorgd.

De praktijk in ons land, dat er graven worden geruimd, maakt de discussie over begraven of cremeren actueel.

WEL EN GEEN VERSCHIL

Ik denk de keuze voor begraven of cremeren meestal wordt bepaald door praktische motieven.

- Omdat er geen familie is die voor het graf zou willen/kunnen zorgen, kiezen ouderen soms bewust voor crematie.
- Soms verplaatst iemand zich in de weersomstandigheden en vindt de kou zo sneu. Daarom maar liever een crematie.
- Er wordt ook wel geredeneerd vanuit het milieu. Mensen willen na hun dood niet langer een plek innemen.

Op den langen duur is er natuurlijk geen verschil. Want er blijft niets van een mens over. 'stof zijn we en tot stof keren we terug'.

Op de korte duur is er wel degelijk verschil. Er is bij de keuze voor crematie geen graf en dat kan 'het rouwen' beïnvloeden.

Steeds vaker zien we, dat mensen die kiezen voor crematie, de as alsnog begraven of laten bijzetten in een Columbarium. Er blijkt een behoefte te bestaan om toch nog 'iets' tastbaars te hebben van een geliefde overledene. Dat verklaart waarschijnlijk ook de terugloop van een aanvankelijke opmars van het aantal crematies.

Een principiële afwijzing op bijbelse gronden zien wij zeker niet. Er wordt door ons dan ook geen dienst geweigerd. Om pastorale redenen (o.a. verwerking van het verlies) is het goed om een keuze/beslissing te delen, in ieder geval met de familieleden (het gaat hen ook aan) en misschien ook met de predikant of wijkouderling.

Een keuze voor begraven of cremeren kan maar beter schriftelijk vastgelegd worden, zodat de nabestaanden niet in onzekerheid verkeren omtrent iemands 'laatste wil'.

KERK OF AULA

Er zijn stijlvolle gebouwen die dienstdoen als aula en waarvan men gebruik kan maken. Dat zien we ook gebeuren.

Wie lid is van een geloofsgemeenschap en daar ook actief bij betrokken was, zal bij een begrafenis of een crematie de voorkeur geven om deze vanuit het eigen kerkgebouw laten plaatsvinden. Uiteindelijk is dát de plek waar we de momenten van onze vreugde en verdriet brengen en met elkaar delen.

Wel is het van belang, om voordat er met een uitvaartleider gesproken wordt over de gang van zaken, contact is geweest met de predikant of iemand van de kerkenraad. Wij weten precies hoe alles 'in goede orde' kan verlopen en hoe dat onder ons gebruikelijk is.

ROUW IN DE KERK BRENGEN

Zo noemde men vroeger het gebruik om als nabestaanden van een overledene de eerste zondag na de begrafenis of crematie gezamenlijk naar de kerk te gaan. Daar werd de overledene meestal herdacht en werd er ook voor de familie gebeden. Op die manier was er concrete ondersteuning om 'de gang naar de kerk' weer te maken.

Dit oude gebruik heeft in onze gemeente een nieuwe impuls gekregen, door ook de naam van de overledene bij te schrijven in het 'herdenkingsboek'.

Op de laatste zondag van het kerkelijke jaar (dat is de zondag vóór advent) worden alle overledenen van dat afgelopen jaar herdacht, in een speciale dienst. De naaste familieleden worden hiervoor uitgenodigd.

TOEKOMST

Hoe zal die er uitzien?
Zullen we elkaar weerzien?
Is er dan herkenning?

Vragen die bij onszelf leven
of anders worden ze aan ons gesteld.
Deze 'pastorale handreiking' kan hier
niet uitvoerig op ingaan,
toch willen we er wel iets over zeggen.

Het zal allemaal 'anders' zijn,
zoals ook blijkt uit het antwoord van Jezus
op de strikvraag van de Sadduceeën (Mt.22)

Toch zullen we aan Jezus gelijk zijn (1 Jh.3,2)

En de leerlingen herkenden Jezus
op de dag van zijn opstanding uit de doden,
toen hij met een verheerlijkt lichaam
aan hen verscheen in de Bovenzaal (Jh.20).

Maar ook al zijn deze teksten troostend,
er blijven vele vragen.
We weten dat op de dag van de verschijning
van onze Heer, onze vraagtekens zullen
veranderen in uitroepetekens.

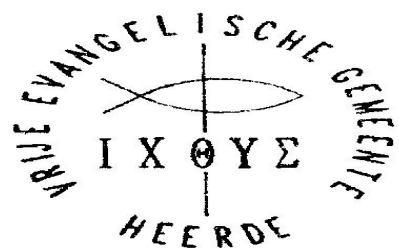
En de Heer is voor de herschepping van
deze wereld en van ons leven,
niet afhankelijk van onze stoffelijke resten.
We lezen:

Alles maak Ik nieuw (Op.21)

En dat is wel even iets anders dan:
opgeknapt, gerestaureerd of bij elkaar
gezocht.

We zullen een nieuwe schepping zijn.

*We zullen altijd bij de Heer zijn.
Troost elkaar met deze woorden
(1 Thess.4,17-18)*

Heerde, jan 2006